

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 banl.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 banl.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului“ Sibiu.

Foaie politică

Apare în fiecare Duminecă.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“
Redactor resp.: Nicolae Bratu.

INSERATE:

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 banl, a doua-șară
12 banl, a treia-șară 10 banl.

Situația războiului european și frământările războinice dintre Turcia, Rusia și țările balcanice.

În zilele din urmă, pe câmpurile de războiu europene nu s'au dat încă lupte mai mari hotărâtoare. Astfel fiind, ca cea mai mare întâmplare a săptămânii rămâne atacul vapoarelor de războiu rusești și turcești, care s'a întâmplat în zilele din 28 și 29 Octombrie n. Acest atac formează de sigur mărul de ciartă și războiu între Rusia și Turcia, prin ceace însemnătatea celor întâmplare crește în mod deosebit, fiindcă întinderea războiului și asupra Turciei va avea o mare înrîurintă asupra mersului războiului în țările europene.

Până de prezent, ce e drept, o declarație de războiu nu s'a făcut, nici din partea Rusiei, nici a Turciei. Dar ambasadorul (ministrul) Rusiei la Constantinopol, precum și ambasadorii Franței și Angliei au părăsit capitala Turciei. Guvernul turcesc încă și-a rechemat telegrafice pe reprezentanții săi din capitalele celor trei state susnumite și din Belgradul Serbiei. Ruperea legăturilor diplomatice e astfel înfăptuită.

În fața acestor stări, lucrurile ajung tot acolo, adică la războiu. Vorba e numai, că aceasta se întâmplă mai iute sau mai încet. Cât pentru primul atac din zilele trecute, Turcii susțin, că la acesta Rușii sunt de vină, fiindcă ei au voit să pătrundă spre apele Bosforului, în care să pună mine, iar prin aceasta să împedecă întoarcerea înapoi de pe mare a celor două vapoare turcești „Goeben“ și „Breslau“ cumpărate de curând dela Germani; după subminarea apelor Bosforului, Rușii ar fi dat apoi asalt în prima linie asupra celor două vapoare numite, pe cari le consideră de străine. — Rușii susțin însă, că manevrele și ieșirea mereu a flotei turcești pe apele îndepărtate ale Mării Negre, au avut de scop, ca la un moment potrivit să atace flota rusească și oare-cari porturi rusești mai de seamă.

După ultimele știri, vapoare de războiu engleze și franceze au atacat întăriturile turcești din Dardanele și coastele Turciei aziatice din Marea Egeică. Flota turcească, la rîndul ei ar fi atacat din nou unele orașe rusești de pe malurile Mării Negre. Pe cealaltă parte, Rusia ar fi dat ordin unei părți a armatei, ca să treacă în Azia mică, unde Turcii stau adunați câteva sute de mii. Așa spun ultimele știri. Că întru cât sunt toate adevărate, o să vedem în zilele următoare, cari cine știe ce surprinderi ne mai pot aduce.

Când cu vestirea primelor ciocniri între Rusia și Turcia, lumea a rămas foarte îngrijorat, fiindcă se credea, că începerea războiului între aceste două țări va atrage în foc și țările balcanice, cari până acum au stat neutrale. Această temere până de prezent nu s'a înfăptuit, dar nici nu s'a lămurit din destul. Dintre statele balcanice, până acum numai Bulgaria a declarat oficios, că ea vrea să rămână neutrală, „câtă vreme interesele ei nu sunt atacate“. — În Grecia se pare a domni un spirit războinic contra Turciei. De altcum Grecia în zilele trecute a ocupat Epirul (partea Albaniei de cătră Grecia). Deodată cu Grecia, Italia a ocupat Valona (oraș din Albania, lângă mare), din ceace se deduce, că Grecia cu Italia au oare-cari înțelegeri la olaltă. — Între România și Italia încă se poartă mereu consfătuiri cu privire la ținuta lor, dacă s'ar întâmpla, ca războiul dintre Turcia și Rusia se erupă în toată forma. Dar atât Grecia, cât și Italia sau România, n'au făcut declarații lămurite asupra ținutei lor în cazul unui războiu turco-rus. — În legătură cu stările dintre Turcia și Rusia mai e de observat, că puterile din Tripla Înțelegere, după cum se pare, ar dori mai bine amânarea acestei răfuei până la sfîrșitul războiului european, fiind acum Rusia încurcată destul de tare în Galiția și Polonia.

*

Dintre cele petrecute pe câmpurile de războiu europene amintim următoarele: În Galiția luptele continuă cu înverșunare, dar lupte mai mari, hotărâtoare, n'au avut loc pe nici o parte. Rușii au bombardat Cernăuțul; că până acum l-au cuprins din nou, sau au fost respinși, nu se știe. — În Polonia rusească trupele noastre aliate, — după cum am spus și în numărul trecut, — s'au retras din ținutul Ivangorodului și al Varșoviei; asta în urma năvălirii de noi trupe rusești. De prezent armatele noastre aliate își fac întări-turi, ca apoi să iee din nou lupta cu Rușii. Unde se află armatele aliate, asta nu s'a făcut cunoscut.

Mai bine ca în trecut stăm în Serbia; așa ne vestesc rapoartele oficioase sosite în zilele din urmă. Între altele s'au dat lupte victorioase în ținutul dintre Sava și Drina, fiind și Șabațul cuprins cu asalt.

Crâncene lupte au avut loc între Germani și Francezi, Englezi și Belgieni pe teritoriul Belgiei din care mai este încă puțin neocupat de Germani. După mai multe lupte vehemente, Belgienii au dat drumul apelor mării în Belgia, ca astfel să inundeze pe dușman. Se spune, că prin unele locuri apa a ajuns la înălțimea unui stat de om. Ceva îngrozitor!

Pe frontul de luptă cu Francezii luptele se continuă, dar nu se pot răpune, nici nu pot înainta mai tare unii sau alții; fiecare dușman își are întări-turi și puteri bine așezate, astfel că țin mereu rezistența.

Știri și telegrame

**sosite Vineri și Sâmbătă,
în 30 și 31 Octomvrie n.**

Luptele în Galiția.

Budapesta, 30 Octomvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului s'a trimis următorul comunicat oficial primit din cartierul general: Pe câmpul de luptă nord-ostic n'au avut loc eri lupte mai mari. În zilele ultime am respins cu succes în repetite rânduri încercările Rușilor de-a înainta în regiunea Turca. — Generalul *Höfer*, locțiitorul șefului statului major.

Grecii ocupă Epirul.

Budapesta, 30 Octomvrie. Biroul telegrafic ungar comunică următoarea telegramă primită din Atena: Intrarea trupelor grecești în Epir s'a făcut în ordine. Poporația este însuflețită. Se pare, că nici una din Puterile mari nu s'a împotrivit intrării trupelor grecești în Epir.

Luptele Germanilor cu Francezii.

Berlin, 30 Octomvrie. Din marele cartier general german se comunică cu data de 29 Octomvrie următoarele: Spre sud de Nieuport ofensiva noastră câștigă cu încetul teren.

Spre vest dela Lille trupele noastre înaintează cu succes. Am pus mâna pe mai multe poziții întărite de-ale dușmanului. Am făcut prizonieri 16 ofițeri englezi și mai mult de 300 de soldați cuprinzând și 4 tunuri.

Contra-atacurile engleze și franceze le-am respins pretutindeni.

A trebuit să îndreptăm tunurile asupra bateriilor așezate în fața catedralei din Rheims, în turnul căreia am observat posturi de recunoaștere de-ale dușmanului.

În pădurea dela Argones am scos pe dușman din mai multe redute cuprinzându-le câteva mitraileze.

Spre sud dela Verdun am respins un atac francez vehement. Cu ocazia contra-atacului trupele noastre au pătruns până la întăriturile principale ale inamicului ocupându-le. Francezii au suferit pierderi însemnate.

Pe câmpul de operații dela nord-ost trupele noastre înaintează în continuu. În ultimele trei săptămâni am făcut aici prizonieri 13,500 de ruși și am cuprins 30 de tunuri precum și 39 de mitraileze.

Pe câmpul de războiu dela sud-ost relațiile nu s'au schimbat încă de eri.

Luptele în Polonia și Galiția.

Budapesta, 31 Octomvrie. Biroul de presă al prim-ministrului comunică: În Polonia rusească trupele au continuat să stea și eri în repaus.

Pe cursul inferior al râului San am respins după lupte vehemente un atac al unor puternice forțe inamice, cari încercaseră să treacă râul spre sud dela Nisko.

Lă Sary-Sambor artileria noastră a aruncat în aier un magazin de arme și muniții de-ale dușmanului. După lupte înverșunate am respins toate atacurile

inamicului de pe înălțimile din nordul acestei localități.

Spre nord dela Turkă am ocupat mai multe poziții importante de-ale dușmanului, pe cari acestă a fost nevoit să le părăsească scâpând dinaintea trupelor noastre. Glotașii noștri au făcut mulți prizonieri.

După datele statistice oficiale până la 28 Octomvrie c. se află pe teritorul Monarhiei 649 de ofițeri și 73,119 de soldați ruși prizonieri.

În aceste date însă n'au fost luați în socoteală încă mulți prizonieri făcuți în timpul din urmă.

Luptele din Franța.

Berlin, 31 Octomvrie. Din marele cartier general german se anunță: Spre sud dela Nieuport și spre ost dela Ypres atacurile noastre continuă cu succes. Am cuprins opt mitraileze și am făcut prizonieri 200 de englezi. În pădurea dela Argones trupele noastre au ocupat mai multe puncte de răzim. Francezii ne-au atacat spre nord-vest dela Verdun, dar fără succes. Dealtminterile atît pe câmpul de operații dela vest, cât și cel dela ost situația a rămas neschimbată.

Noua grupare a armatelor aliate în Polonia.

Budapesta, 31 Octomvrie. Biroul de corespondență trimite următoarea telegramă primită din Viena:

Comentând comunicatele german și austriac, cari anunță o nouă grupare a armatelor aliate în Polonia rusă, ziarele vieneze amintesc de declarațiunea comandantului de armată Boroevici, care a spus: Față de Rusia situațiunea se esplică printr'un simplu exemplu aritmetic, că față de superioritatea numerică a populațiunii Rusiei, ne-am luptat la început în proporția de unul la trei; acuma e de 1 la 2; va veni vremea ca proporția să fie de 1 la 1 și atunci vom ajunge victoria definitivă (hotărîtoare). Până atunci, va trebui ca forțele noastre aliate să oprească pe loc și să slăbească pe cele superioare ruse.

«*Reichspost*» adaugă: În sensul acestui scop, s'au ivit noi condițiuni strategice, în cari se pare că e de trebuință a se încunjura o ultimă luptă decisivă (hotărîtoare), și a se relua mai târziu lupta suspendată (nesfârșită), când condițiunile vor fi mai favorabile. Armatele aliate s'au și văzut nevoite a lua o astfel de hotărîre, văzând că se apropie de Varșovia, Novogeorgiewsk și Ivangorod forțe superioare rusești. Mișcările actuale pe teatrul războiului dela Nord-Est (în Polonia) nu au un alt caracter, cum a fost de exemplu concentrarea așa de nimerită și încoronată de succes a armatelor germane în Franța.

Duminecă și Luni.

Luptele în Galiția și Polonia rusească.

Budapesta, 1 Noemvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului se comunică următoarele: Spre nord dela Kutu în apropierea Bucovinei ne-a succes să învingem o întregă coloană inamică, în care operau combatanți din toate armele. Trupele noastre își mențin

pozițiile ocupate în Galiția de mijloc, precum și la nord dela Turca, apoi la Sary-Sambor, Przemysl și cursul inferior al râului San.

În regiunea Nisko am respins mai multe atacuri inamice, aici precum și la Skole și Sary-Sambor am făcut mai multe sute de prizonieri.

În Polonia rusească operațiile au decurs fără ciocniri mai însemnate. — General *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Budapesta, 2 Noemvrie. În Polonia rusească încep a se desfășura lupte noi; am respins mai multe atacuri inamice îndreptate în contra pozițiilor noastre și am împrăștiat mai multe detașamente de trupe rusești.

Luptele îndârjite din zilele trecute, cari s'au desfășurat spre nord-ost dela Turca și spre sud dela Sary-Sambor s'au sfârșit cu victoria deplină a trupelor noastre. Am scos din pozițiile lor întărite trupe de dușmane constătoare din două divizii și o brigadă de vânători.

Cernăuții sunt în posesiunea trupelor noastre. Focul artileriei rusești îndreptat mai ales contra catedralei gr. orientale nu a pricinuit pagube mai însemnate. — Generalul *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele în Serbia.

Budapesta, 2 Nov. Trupelor noastre, cari pătrunseseră până la Macva dând de întărituri puternice apărate de rețele de sârmă, le-a succes mai deunăzi după lupte grele și înverșunate să facă o spărtură prin aceste întărituri în dreptul localității Ravnje. Azi am avut noi succese cu toată rezistența disperată, pe care ne-o opun Sârbii. Deși ținutul e mocirlos și greu de umblat, totuș trupelor noastre, cari au trecut Sava și Drina, le-a succes să înainteze în fronturi largi ocupând localitățile Crnabara, Banovopolje, Radenkovic, Glusci și Tabanovic. — General *Pottorek*.

Luptele Germanilor cu Francezii și Rușii.

Budapesta, 1 Noemvrie. Din marele cartier general german se comunică cu ziua de 31 Octomvrie următoarele: Armata noastră din Belgia a ocupat ieri (Vineri) localitățile Ramskappela și Bixschole. Deasemenea progresează și atacul nostru contra Jpres-ului. Am luat cu asalt localitățile Sanchordes, Hledelh și Vambeck.

În spre sud încă am câștigat teren. Am atacat Saissonul și din partea dinspre răsărit și în decursul zilei am scos pe dușman din mai multe întărituri însemnate din nordul localității Vailly. După ameazi am luat Vailly cu asalt respingând pe dușman la râul Aisne și cauzându-i mari pierderi. Am făcut prizonieri o mie de soldați dușmani și am capturat 2 mitraileze.

În pădurea Argones, spre vest dela Verdun și spre nord dela Toul am parat atacurile repetite ale dușmanului, care s'a retras cu pierderi însemnate.

Pe câmpul dela nord-ost încă nu s'a ajuns la un rezultat definitiv. Spre vest dela Varșovia Rușii urmăresc cu încetul trupele noastre, cari se formează din nou.

Berlin, 2 Noemvrie. Esundările (ieșirile apei) provocate de dărîmarea digurilor din dreptul localității Nieuport, diguri așezate de-alungul canalurilor Ipres și Yser îngreuiază mult operațiile noastre. La Ypres trupele noastre înaintază cu succes; am făcut cel puțin 600 de prizoneri și am luat câteva tunuri engleze. Deasemenea înaintază

mereu și trupele noastre, cari operează spre vest dela Lille. Numărul soldaților dușmani făcuți prizoneri la Vailly se ridică la 1500. In regiunea orașelor Verdun și Lille decurg numai lupte mai mici.

In nord-ost (Polonia rusească) nu s'a decis încă nici până acum sarta luptelor cu Rușii.

Atacuri răsboinice între Ruși și Turci.

Bombardarea orașului Feodosia.

Budapesta, 31 Octomvrie. Biroul de presă al prim-ministrului comunică următoarele telegrame, primite dela biroul Wolff din Berlin, cu ziua de 30 Octomvrie:

Agenția telegrafică din Petersburg (agenția Westnik) află din Feodosia (Crimea), că ieri dimineață între orele 9^{1/2}—10^{1/2}, un crucișător turc cu trei coșuri a bombardat gara și orașul, a făcut stricături catedralei grecești, hangarelor portului și malului. Un soldat a fost rănit. Stricături s'au adus și sucursalei Băncei rusești. La 10^{1/2}, crucișătorul a plecat în direcția sudvest. — La Novorosisk a sosit crucișătorul turc „Hamidie“ reclamând orașului taxe fiscale și amenințând în caz de refuz cu bombardarea orașului. Ofițerii turci și consulul turc aflători în oraș au fost arestați. Crucișătorul a plecat.

Consiliu de miniștri în Turcia.

Budapesta, 30 Octomvrie. Se anunță din Constantinopol, că ieri în orele târzii de seară s'a ținut acolo un consiliu de miniștri sub presidenția marelui vizir. Acestui consiliu de miniștri i-se atribue o deosebită însemnătate.

Lupte pe Marea Neagră.

Budapesta, 31 Octomvrie (seara) Lui „Berliner Mittagszeitung“ i se anunță din Constantinopol: Câteva torpiloare rusești au încercat să impedece ieșirea flotei turcești din Bosfor la largul mării negre. La aceasta vasele turcești au început focul. Două vase rusești au fost scufundate. Flota turcească n'a suferit pierderi.

Budapesta, 30 Octomvrie (seara). In urma unor informații sigure sosite aici, flota rusească a atacat în marea neagră pe cea turcească. Un vas, care așeza mine și un torpilor, amândouă rusești, au fost scufundate. Afară de aceasta Turcii au mai cuprins un vas de cărbuni dimpreună cu întreg echipagiul făcând prizonieri 13 ofițeri și 86 de marinari ruși.

Statele balcanice și războiul ruso-turc.

Budapesta, 31 Octomvrie. Biroul telegrafic ungar publică următorul comunicat cenzurat: Președintele Franței Poincare, a invitat puterile balcanice să se declare dacă stau pe partea Turciei sau pe partea Puterilor din Tripla-Înțelegere.

O altă telegramă cenzurată din Geneva comunică următoarele: Președintele Poincare, care a sosit la Paris însoțit de ministrii Ribot și Millerand, a aflat de bombardarea Feodosiei și de

hotărîrea Porții de a respinge în mod categoric deschiderea Dardanelor. In dată s'au luat măsuri diplomatice și militare, cari — precum se spune — să constrîngă România, Grecia și Bulgaria să facă declarațiuni că stau cu Turcia sau sunt contra ei.

Cum s'a întâmplat lupta pe Marea Neagră.

Constantinopol, 31 Octomvrie. Biroul de informații turcesc descrie astfel lupta din Marea Neagră:

Pe când o mică parte a flotei turcești făcea în zilele de 27 și 28 Oct. exerciții în Marea Neagră, flota rusească care o urmărea mai înainte, împiedeca toate aceste exerciții și sfârși în ziua de 29 Oct. prin a ataca flota otomană (turcească).

In timpul luptei, flota turcească a scufundat vaporul puitor de mine „Pruth“ de o mărime de 5000 tone și pe care s'au aflau încărcate 700 de mine, pricinind avarii (ciocniri) grave unui torpilor rus și cuprinzând un vas de cărbuni rusec.

O torpilă aruncată de un contratorpilor otoman a scufundat canoniera rusească „Kubanick“ de 1700 tone. O altă torpilă aruncată de un alt contratorpilor turc a pricinuit avarii grave unui vas de coastă rusec. Trei ofițeri și 72 marinari ruși, cari făceau parte din vapoarele scufundate, au fost scăpați de flota turcească și făcuți prizonieri. Flota turcească n-a suferit stricături. Lupta urmează favorabil pentru flota noastră. Guvernul Turciei va protesta, fără îndoială și cu cea din urmă energie în contra acestui atac dușman îndreptat de flota rusească în contra unei părți mici a flotei otomane.

Ce zice guvernul turcesc.

Constantinopol, 1 Noemvrie. Guvernul turcesc a anunțat oficios luptele de pe Marea Neagră în modul următor:

Din fasiunile (spusele) prizonierilor ruși reiese, că Rușii voiau să închidă Bosforul cu mine și astfel împărțind flota turcească în două să o nimicească. La aceasta flota turcească a început urmărirea flotei rusești împrăștiindu-o. Flota turcească a bombardat Sevastopolul și i-a succes să nimicească în portul Novorosisk, mai multe magazine de petrol, 40 de corăbii de transport, mai multe magazini de bucate, precum și mai multe stațiuni de radiotelegrafie (telegrafie fără sîrmă). Afară pe acestea a scufundat în fața Odesei un crucișător rus, iar pe un altul l'a ruinat greu scufundându-l și pe acesta.

Ministrii țărilor din Tripla-Înțelegere părăsesc Constantinopolul.

Constantinopol, 1 Nov. In urma celor petrecute pe Marea Neagră am-

basadorii Rusiei, Angliei și Franței părăsesc Constantinopolul. Ambasadorii Angliei și Rusiei vor pleca chiar deseară, al Franței pleacă mâine.

Bulgaria și războiul ruso-turc.

Sofia, 2 Noemvrie Guvernul a dat următorul comunicat: Amestecul Turciei în uriașul conflict armat, care va provoca la toate Puterile Mari belligerante o nouă gândire, este considerat în cercurile guvernamentale ca nefiind de așa, încât să facă pe cabinetul Radoslavoff să renunțe la linia urmată cu stricteță până aci și anume observarea unei stricte neutralități și ținute expectative (privitoare, în așteptare) față de ori-ce întâmplare, care ar putea de departe ca și de aproape să aducă vre-o atingere a intereselor bulgărești (adecă Bulgaria vrea să rămână deocamdată tot strict neutră).

Știri sosite Marți și Mercuri.

Luptele contra Rusiei.

Budapesta, 3 Noemvrie. Dela Biroul prim-ministrului se comunică oficios: Lupta în Polonia rusească e în curs. In lupta de lângă San, in deosebi la Raswadow, Rușii au avut pierderi mari; armata noastră a făcut aci 400 prizonieri și au cuprins 3 mașini de pușcat.

Spre sud dela Sary-Sambor un detașament de-al nostru a făcut de asemenea 400 prizonieri. In acest ținut și spre nord-ost dela Turca ofensiva noastră înaintază mereu. — Generalul Höfer, locțiitorul șefului de stat major.

Înaintarea ofensivei noastre în Serbia.

Budapesta, 3 Noemvrie. Oficios se comunică: Ofensiva noastră peste Macva înaintază cu succes. Dușmanul, pe care l-am alungat din pozițiile lui întărite, mai opune (face) numai puțină rezistență (împotrivire). Singur în ținutul nordic dela Sabac am fost silți a lua cu asalt pozițiile întărite cu șanțuri ale dușmanului. Localitatea Sabac a fost ieri noapte luată de noi cu asalt. Detașamentele noastre, cari au înaintat peste Macva, au trecut calea ferată Sabac — Liesnica. Cavaleria noastră urmărește pe dușman și a făcut deja și prizonieri. — Generalul Potiorek.

Luptele Germanilor.

Berlin, 3 Noemvrie. Din marele cartier general german se comunică: Atacul nostru către Ypern câștigă teren. Messines e în mâinile noastre. Contra aripei noastre drepte luptă și Indieni; acestia, după cât s'a putut constata până acum, nu luptă în grupuri deosebit aranjate, ci au fost împărțiți pe întreg frontul armatei engleze.

In luptele ce se dau în pădurile Argonne înaintăm mereu, dușmanul a suferit pierderi mari.

In ost e situația neschimbată. O încercare a dușmanului, ca să desbina armata noastră, a fost respinsă înapoi în apropiere de Szittkehen.

Luptele cu Sârbii.

Budapesta, 4 Noemvrie. Dela Biroul de presă al prim-ministrului se comunică oficios următoarele: Numai acum putem face o reprivire deplină asupra succesului nostru dela Macva. Armata II a generalului Stepa Stepanovici, armată care constă din 4—5 divizii și care luptă acolo, numai astfel a putut scăpa din starea ei gravă, că s'a retras brusc, fugind în ruptul capului și părăsindu-și toate munițiile, în timp ce noi am făcut mai mulți prizonieri. Dușmanul s'a retras întruna până între dealurile din sudul Șabațului, fără ca să opună vre-o rezistență mai însemnată, decât numai la Șabaț. Aici rezistența (împotrivirea) lor însă s'a dovedit de zadarnică, deoarece vitejii noștri soldați au luat Șabațul cu asalt în noaptea de 1 înspre 2 Noemvrie n. — General *Potiorek*.

Luptele în Polonia rusească și în Galiția.

Budapesta, 4 Noemvrie. Trupele noastre în Polonia rusească constrângând la desfășurare puternice forțe inamice, au încetat lupta pe linia Lisagora, pentru ca să poată continua operațiunile ordonate de comandament după luptele dela Ivangorod.

În Galiția situația a rămas neschimbată. Din luptele, pe cari le-am dat în zilele trecute spre sud dela Sary-Sambor și spre nord-est dela Turca am espedat 2500 de prizonieri.

La Ribnyk pe valea râului Stry a dat eridimineață cavaleria noastră peste o întregă coloană de muniții de-ale dușmanului, luând din ele ca pradă mai multe cară. — General *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele Germanilor în Belgia și Franța.

Budapesta, 4 Noemvrie. Din marele cartier general german se dă următorul comunicat oficial telegrafic cu ziua de 3 Noemvrie: Spre sud dela Nieuport esundările (eșirea apelor) fac cu neputință orice operații. Trupele noastre s'au retras fără nici o pierdere de pe teritoriile inundate.

Ofensiva noastră contra Ypresului înaintează. Am făcut prizonieri mai mult de 2000 de soldați inamici — partea cea mai mare englezi — și am cuprins mai multe mitralieze.

Spre vest de Roye s'au desfășurat lupte înverșunate, cari s'au terminat cu pierderi din ambele părți, aceste lupte n'au produs vre-o schimbare în situația de acolo.

Atacurile noastre de pe valea râului Aisne spre nord dela Soisson, au fost încoronate de succes. Trupele noastre au luat aici cu asalt mai multe poziții bine întărite ale dușmanului, cu toată rezistența vehementă, pe care a opus-o acesta. Schafonet și Soupirt au căzut în mâinile noastre. Au fost făcuți prizonieri mai mult de două mii Francezi și le-am cuprins 3 tunuri și 4 mitralieze. Francezii au așezat o baterie lângă catedrala din Soisson, în turnul căreia s'au așezau observatorul (pază). Dealtcum sunt tot mai lămurite urmările acestor porniri, cari încep a se repeta mereu.

Între Verdun și Toul am respins atacurile repetite ale Francezilor. Aceștia purtau în parte coif și manta nemțească.

În Voghezi, în jurul localității Markirch, am respins atacul francez trecând în contra-atac.

Flota Angliei și a Franței contra Turciei.

Constantinopol, 4 Noemvrie. Vaporul comercial „Kimali” și iachtul turcesc „Beyruth”, cari se aflau în dreptul golfului Vurla (din Turcia aziatică, care dă în Marea Egeică), în urma închiderii golfului din apropiere, Smirna, — au fost provocate să se predea, de către două contra-

torpiloare engleze. Comandanții vaselor turcești au respins cererea Englezilor, la ceea ce aceștia au făcut pe Turci să se dea jos cu întreg personalul, iar după aceea au scufundat vapoarele.

Budapesta, 4 Noemvrie. Foaia germană «Frankfurter Zeitung» anuță din Constantinopol: Ieri după răsăritul soarelui o escadră anglo franceză constătătoare din 9 vapoare a deschis un bombardament asupra forturilor (întăriturilor) din Dardanele, dela o distanță de 15 kilometri. Bombardamentul, la care au răspuns artileria forturilor a durat 20 minute. Stricăciuni nu s'au făcut.

Ce face Turcia?

Constantinopol, 4 Noemvrie. Poarta (guvernul turcesc) a chemat acasă pe ambasadorii din Londra și Paris, precum și pe ambasadorii (ministri turci) din Petersburg și Belgrad.

Constantinopol, 4 Noemvrie. Poarta a hotărât să stingă toate farurile (lămpile) de pe coastele Mării Mediterane. Portul din Smirna (în Turcia aziatică din Marea Egeică, unde sunt și insulele Greciei) a fost închis.

Ce pagube a făcut flota turcească Rusiei?

Constantinopol, 4 Noemvrie. Pagubele pricinuite în porturile rusești din Marea Neagră se urocă la 80 milioane.

Știri și telegrame

sosite până Joi seara la încheierea foii.

Luptele contra Rusiei.

Budapesta, 5 Noemvrie. Dela biroul de presă al prim-ministrului se comunică oficios: În Polonia rusească dușmanul n'a împedat mișcarea trupelor noastre. Un corp de-al nostru aduce cu sine din luptele dela Lisagora 20 de ofițeri ruși și 2200 soldați prizonieri.

Pe frontul din Galiția, spre sud dela Sambor, lângă Podbuz, s'au predat mai mult de 200 Ruși, iar în 4 Noemvrie la Iaroslau 300 de inși. — Generalmajor *Höfer*, locțiitorul șefului de stat major.

Luptele în Serbia.

Budapesta, 5 Noemvrie. Oficios se comunică: Trupele noastre, la înaintarea lor spre sud și sud-vest de Șabaț, au dat din nou peste dușman; atacul început momentan înaintează favorabil.

În luptele dela Romanja am făcut prizonieri cu totul 7 ofițeri și 747 soldați, am cuprins 5 tunuri, 3 cară de munițiune, 2 mitralieze, precum și multă muniție și material de războiu. Dela Muntenegrini am cuprins 1000 de vite cornute, pe cari voiau să le ducă din Bosnia.

Luptele Germanilor.

Berlin, 5 Noemvrie. Din marele cartier general german se comunică: Ofensiva noastră către Ypern, spre nord dela Arras și spre est dela Soissons, înaintează încet, dar cu succes. Spre sud dela Verdun și în munții Voghesi am respins înapoi atacurile Francezilor.

Pe câmpul de războiu dela est (în Polonia rusească) nu s'a întâmplat nimic deosebit.

Aviz.

Toți abonații, când trimit bani sau alte scrisori, sunt rugați a ne scrie și numărul de pe fașia sub care primesc foaia. Asta e de lipsă pentru orientarea noastră asupra mai multor lucruri.

Din România.

Asentarea recruților de pe anii 1916 și 1917.

Ministerul de războiu a dat către toate corpurile de trupă o înștiințare, aducând la cunoștința celor interesați, că prin Inalt Decret s'a încuviințat, ca lucrările consiliilor de recrutare pentru formarea claselor 1916 și 1917 să se înceapă la 15 Noemvrie stil vechiu anul curent și să se sfârșească până la 21 Ianuarie 1915.

În acest ordin (înștiințare) se dispune între altele, că dacă eventual s'ar hotări mobilizarea nainte sau în timpul lucrărilor de recrutare, președinții consiliilor de recrutare, vor fi înlocuiți cu ofițeri superiori comandanți ai părților întregitoare ale regimentelor de infanterie, iar aceia ai consiliilor de revizie vor fi înlocuiți prin ofițeri superiori de rezervă sau din retragere.

Timpuri grele.

Se apropie iarna și cu primii fulgi de zăpadă par'că crește tot mai înspăimântător grija zilei de mâne. În orașe nu prea mult se mai ocupă lumea cu mersul războiului; vorba de căpetenie este că: bucatele s'au scumpit și mai ales făina se scumpește din zi în zi. Locuitorii mai săraci ai orașelor privesc cu îngrijorare la scumpetea cea mare și par'că desnădejdea mizeriei îi cuprinde tot mai mult.

Se apropie iarna: lemne nu-s, făină nu-i și copii plâng de frig și de foame. Sărmanele mame își frâng mâinile de desnădejde gândindu-se la soarta copilașilor nevinovați, cari singura lor grije e să aibe de mâncare și haine călduțe..

Dar nădejdea casei e dușă departe, departe, să ispășească un păcat al omului și să întregească o soartă fără de noroc... Măne, poi-măne trebuie să plătească chiria, să cumpere hăinuțe oopilașilor cari sunt goi și în casă nici un ban...

În astfel de chinuri își târăe zilele lumea săracă dela orașe. „E mare sărăcia îmbrăcată în straie nemțești”, — a zis odată un moșneag de pe sate, și a avut toată dreptatea.

Nu-i vorbă și satele par'că sunt părjolate în toamna asta. Odinioară, mai anii trecuți, când sfânta pace să sălășluia în inimile tuturor, îți eră mai mare dragul să vezi întoarcerile dela vii în mijlocul toamnei, cu buțile pline de must turbure... O lumină dulce de lună se revărsa din înaltul cerului... Oameni tot lungul drumului cercă cu trestiiie gustul vinului nou, apoi doineau încet în tăcerea câmpiilor. Cucuruzele și fânețele cosite se întindeau în dreapta și stângai, iar clăile de fân păreau colibe adormite în depărtări. Scârțâitul duios al carelor, cântecelele trăgănite ale feciorilor, clipirile depărtate ale iazurilor, toate păreau din altă lume în pacea și lumina de basm a lunei.

Apoi șezătorile cu poveștile, minciunile și înfiorările lor; nunțile cu petrececi, cântece și veselie, serile de toamnă târziu și dragostile legate în nopți brumste cu lună, toate, toate acum apar așa de șterse ca o poveste de demult, ca un vis frumos sau ca ultimele tânguiri de buciun toamna...

În fața realității, în fața adevărului îți pleci amărît capul și șoptești: Doamne, doamne greu ne cerci pentru păcatele noastre... Și adevărul e crud și neindurător. Adevărul îți arată sărmană femeie oropsită, că bărbatul și copiii cei mai mari, frații și nepoții sunt duși să întregească faima neamului, sunt duși să scrie și ei pagini de sânge în cartea trecutului. Îți mai arată adevărul podurile goale de nutreț și ham-

barele goale de bucate, vitele mugind în bătură a foame și pustiu, iar copilașii lipsiți de hrană și căldură.

Iată ce trist e adevărul. Inzadar în nopțile tale de nesomn îi sta cu capul în mâni și vei plânge cu lacrimi de sânge pe ruinile frumoaselor zile trecute, când serile stăteai încunjurată de toți ai casei și Duminecele trăgea așa de frumos clopotele la sfânta biserică... Inzadar sunt toate. Adevărul îți arată, că ce-a fost nu mai este și ce este, e numai jale și pustiu...

*

În câmpiile întinse ale Galiției bubuie tunurile, improșcând foc și moarte din gurile lor; în câmpiile Galiției luptă Românii pentru apărarea pământului strămoșesc. Pentru ei singura mângâiere este aceea, că le-o ajuta Dumnezeu și se vor întoarce iară acasă la vetrele lor, unde îi așteaptă pe unii: părinții bătrâni și neputincioși, iar pe alții nevestele cu copii. Fiecare gândește așa și fiecare se mângâie cu nădejdea, că îi va hărăzi Dumnezeu și lui zile mai bune.

Cei rămași acasă să roagă lui Dumnezeu pentru cei duși și să mai roagă lui Dumnezeu și pentru copilașii cari trăiesc în lipsă și sărăcie acasă. „Dă-ne Doamne minte, noroc și pâine“, — zic micuții seara când își zic rugăciunile...

Grele vremuri!... — zicem și cei mari cu toții. Ajută-ne Doamne să trăim și zile mai bune și mni fericite ca cele de azi! Ajută Doamne acestui neam oropsit și năcijit de veacuri! Așa să cugetăm și să ne rugăm cu toții, sperând într'un viitor mai fericit!...

Schimbare în guvernul italian

Din cauza mai multor afaceri bănești militare, în zilele trecute s'au iscat neînțelegeri în sinul guvernului italian. Urmarea a fost, că mai întâi a demisionat (s'a mulțumit) ministrul de finanțe Rubini, iar după aceea întreg guvernul. După mai multe constatări cu toți fruntașii politici a Italiei, regele a încredințat cu formarea noului guvern tot pe ministrul-președinte Sallandra — Sonino, Carcano și Orlando primesc ministerele de externe, de finanțe și de justiție. Ceialalți miniștri rămân în posturile lor.

Italia și România.

Vorbind de situațiunea (starea) Italiei față de statele balcanice, și îndeosebi față de România, ziarul italian «Stampa» într'un număr mai din urmă să exprime astfel:

«Intre Roma și București ființează (este) o înțelegere tacită (tăcută), prin care cele două guverne recunoscând identitatea situațiilor (asemănarea stărilor) lor, recunosc că e nimerit să păstreze și aceeași identică atitudine (ținută tot într'o formă).

«De altfel, purtarea Italiei, deosebit de orice înțelegere cu unii sau cu alții, înfățișează în chip firesc elementul determinant al atitudinii statelor balcanice neutrale (adecă ce face Italia, vor face și celelalte state balcanice), ceea ce reprezintă chiar o parte din puterea și valoarea sa (a Italiei) față de marile puteri beligerante.

„Fără a gândi să iasă de acum din neutralitate, totuși România începe a-și lămurii situația, arătând o mai mare energie față de pregătirile de războiu ale Turciei.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 5 Noemvrie n.

† Dr. Alexandru Bogdan.

Pe câmpul de luptă din Galiția, lângă localitatea Zumina în după-ameza zilei de 20 Octomvrie o granată dușmană a pus capăt zilelor locotenentului reg. ung. de gloate Dr. Alexandru Bogdan...

Așa ne-a venit știrea despre moartea valorosului profesor de limba română care a fost Dr. Al. Bogdan. Parcă e un blestem al sorții care necentenit cere jertfe și iar jertfe neamului nostru. Ne-a hărăzit Dumnezeu oameni învățați, oameni luminați, în cari vedeam puternica făclie a științei și a adevărului și când așteptam mai însetați roadele minții lor îi vedem căzând jertfă datoriei. E înăscut în firea Românului simțul de datorie și profesorul Bogdan nu este decât o jertfă a datoriei sale de adevărat oștean.

Cu regimentul 24 de gloate a plecat Dr. Alexandru Bogdan ca sublocotenent (laintant). Pe câmpul de luptă a uimit pe toți prin eroismul și vitejia lui, încât după scurt timp a fost înaintat la gradul de locotenent (obărlaintant), iar la urmă ca comandant de batalion. În vreme ce dintre ofițerii cari au plecat cu el mulți s'au întors acasă răciți sau bolnavi, profesorul Bogdan stătea nemișcat la postul lui și prin ploaia de gloante dușmane mergea în fruntea luptătorilor, dându-le bărbăție și curaj.

Pământul blestemat al Galiției, îngreșat cu sângele miilor de români căzuți jertfă datoriei către țară, a înghițit și pe acela, care era să fie călăuză limbii românești, pe vrednicul și neobositul profesor Bogdan. Icoana lui ne stăpâneste pe toți cari l'am cunoscut: blând și iertător față de greșelile altora, vecinic preocupat cu curățirea limbii românești de cuvintele străine și nefolositoare, cel mai mult timp și-l petrecea scriind articole și schițând diferite teme de limba română. Ca profesor de pe catedră, ca conferențiar în cadrele Asociației, ca scriitor și gazetar, profesorul Bogdan a fots vecinic acelaș: apostolul limbii românești, pentru care avea o patimă și o dragoste deosebită. Când vorbea, cuvintele lui erau pline de farmec și numai felul lui corect de a vorbi te făcea să-l ascuți cu drag ceasuri întregi.

Blândul profesor de limba română și bravul locotenent dela Zumina astăzi nu mai este. Blestemata granată rusească i-a scurtat firul vieții. Mormântul dela Zumina a putut cuprinde doar rămășițele pământești ale profesorului Bogdan. Sufletul lui va fi vecinic între noi, el va trăi mai departe în inimile noastre și din scrisul lui se vor mai adăpa încă mulți. Amintirea viteazului locotenent deasemenea se va perinda din tată în fiu, iar numele lui va fi scris cu laudă în cartea de glorie a neamului. Dumnezeu să-l odihnească între cei drepi.

Dare pentru războiu. Guvernul țării noastre a pregătit un proiect (plan) de lege, pe baza căruia se va pune o dare de războiu asupra acelor, cari au venituri dela 20 mii de coroane în sus. Această nouă dare se face numai pe timp de un (?) an și se va urca amăsurat venitul de peste 20 mii. Venitul sub 20 de mii coroane va fi scutit de noua dare, care se va scoti numai dela această sumă în sus. Ca măsură pentru scotirea venitulului se va lua anul 1914.

Darea aceasta ar urma ca să se pună, — după cum se spune mai sus, — în prima linie

pe bănci și pe marii capitaliști. Ne temem însă, că nouile dări încurând se vor întinde și asupra celeilalte populațiuni a țării. Darea pe gătași și bănci va fi numai începutul.

Ministrul de interne Sándor a început Dumineca trecută o călătorie prin Ardeal. Scopul acestei călătorii ar fi — după cum se vestește — să viziteze... spitalele din Ardeal... În urma acestei împrejurări ministrul are de gând să cerceteze toate orașele mai însemnate ale Ardealului...

Bancnote false de 50 coroane. De câtva timp s'au găsit în circulație bancnote (hârtii) false da 50 coroane. Aceste bancnote poartă pe laturea maghiară cifra 94346, iar pe laturea germană „288 Serie“.

† Iosif D. Dăianu. Din Cut ni-se sorie Duminecă în 4 Octomvrie n. 1914 a fost în satul nostru o înmormântare rară. A fost înmormântat cel mai bătrân om din sat, Iosif David Dăianu, de 84 de ani. Deși fără cunoștință de carte, răposatul era un om deștept și spre bine străduitor; primar al comunei în timp de 12 ani, membru în comitetul comunal și al epitropiei bis., Iosif Dăianu a fost un fruntaș de bine al satului său, și și-a câștigat o deosebită strălucire pr'n creșterea fiilor sei, între care protopopul Clujului: *Dr. Ilie Dăianu* este un fruntaș al neamului nostru, cunoscut pretutindeni.

Înmormântarea vrednicului bătrân a făcut-o protopopul din Sebeșul săsesc, întovărășit de alți doi preoți. În cuvântarea sa, protopopul Ioan Simu, a arătat în frumoase cuvinte și cu multă inimă vrednicia reposatului ca om iubitor de înaintare, care cu multe înnoiri folositoare și îmbunătățiri economice (mașini etc.) a împrietinit pe consătenii sei, pe vremuri cam neumblați în lume. Dar a arătat vorbitorul, în graiul său pe înțelesul tuturor, cum în jalea de obște, care s'a dovedit la înmormântare, se oglindește mult din jalea aceea grozavă, ce apasă azi atâtea suflete pe urma războiului.

În cântecele ce s'au plâns la cosciugul bătrânului fruntaș, de fapt am auzit și astfel de versuri, cari tâlcuiau jalea satelor noastre de pretutindenia. Resărite în aceste clipe, din inima unei neveste, nepoată a bătrânului Dăianu, am ascultat între lacrimi aceste strofe:

... Moșu meu și dragu meu,
Vai multe ți-am poruncit, ...
Dar nu știu: pe unde or fi?...
Că carte nu mi-o venit,
Doar nu s'or fi prăpădit?!...
Să am aripi a-și sbura
Toamă la Galiția
Să văz: mai este, ori ba?
●ă pe când vine sara

Copii mei mă întrebă:
— Mamă, unde e tata?
— Dragă, măicuța nu știe,
... Numai Dumnezeu să-l ție...

Jalea și lipsa cea mare s'a văzut și la așa numita pomană, la care au luat parte mai multe sute de bărbați și femei, cari au dat o priveliște minunată îngenuchind într'un lung șireag lângă un blid de fierură, cu câte doi colăcei și o luminiță de ceară...

Frumos și duios a fost, că la »iertarea« ce s'a făcut mortului, pe lângă cruceri s'a împărțit fiecăruia câte o cârtică de rugăciuni, frumos legată. Se băteau toți după acest nou fel de »pomană«, pe care l'a făcut fiul cu carte, pentru pomenirea tatălui său, care i-a dat cartea.

Cârticica, cum am aflat, este o carte de rugăciuni »*Inchinăciunile Creștinului*« făcută anume pentru timpurile acestea de războiu. Deși era menită anume pentru răniții români, cari umplu spitalele tutror orașelor, ea este bună pentru ori care creștin de legea românească, mai ales pentru tineri, fiindcă cuprinde rugăciuni pentru »toate lipsele« între altele și »*rugăciuni pe timpul războiului*«.

Din acest prilej protopopul Dr. Ilie Dăianu a făcut la biserică satului său și o mică fundațiune întru pomenirea tatălui său, pentru ca din venitele ei să se dea cărți de premiu la școlarii din sat, cu prilejul examenului.

Eată o eunună frumoasă de cârticele — nu de flori vestezitoare — care așa de potrivit s'a pus pe sicriul unui om deștept, care dacă n'a avut norocul să se împărtășească de învățătura cărții, a știut totuși să o prețuiască atât de mult și să o dea cu prisos fiilor sei.

Dumnezeu să-l odihnească și să-i binecuvinteze pomenirea, spre a afla mulți urmași cu pilda vieții sale.

Un Cucean.

Insignii de războiu (inele de fer, coarde, bumbi în formă de medalion cu chipul împăraților Francisc Iosif și Vilhelm etc.), nu este iertat a se face de oameni privați, decât numai dacă sunt comandate de reuniunile de binefacere, cari au introdus aceste insignii cu scopul, ca din venitul curat să ajute soldații din războiu. (Sub aceste insignii surt a se înțelege cele oficioase, cari s'au pus în vânzare acum câteva săptămâni).

Visul Sârbilor. Un scriitor Sârb scrie în marele ziar francez »Le Temps« următoarele: Încă înainte de a sosi iarna vom face băi la Raguză și Abazia (adecă vor pune stăpânire pe ele). Avem și trebuință după acest războiu ca să ne putem prezenta curați la Paris... La Paris! Asta este visul Sârbilor.

Trădători spânzurați. Aflăm din Tuzla, că acolo au fost spânzurați în 20 Octomvrie optsprezece trădători într'o zi. Fureile au fost așezate în mijlocul târgului și toți locuitorii comunei, bărbați, femei și copii au luat parte la înfiorătoarea scenă. Se zice, că erau groaznic să vezi cum legăna vântul cele 18 cadavre ale trădătorilor. Afară de aceștia autoritățile au mai arestat și o mulțime de copii, toți trădători, cari neavând încă vârsta potrivită nu au putut fi spânzurați.

Cutremur de pământ în România. Luni dimineața, pe la orele 4 și jumătate, s'a simțit un puternic cutremur de pământ în România, mai ales în București. Au fost două sguđuituri dintre cari una mai puternică.

Puternici chiar și bătuți. Descriind cuprinsul comunicatelor oficiale de războiu austro-ungare și germane din 28 Octomvrie n. (cari sunt cam îngrijitoare), ziarul unguresc »Az Ujság« din Budapesta zice: N'avem motiv de îngrijorare,

nici astăzi, nici mai târziu, la caz că ar mai veni știri ca acestea. E cam curios, dar e așa. Noi putem suportă chiar și bătaie, atât de puternici suntem...

Sărăcia din Bucovina. Partea de jos a Bucovinei, din cauza întreruperii legăturilor dela Nord, duce mare lipsă de multe lucruri de ale mâncării. În deosebi făina de grâu s'a scumpit grozav, din cauza că România a oprit de a se mai trimite grâu și făină afară din țară. Deasemenea și gazul de țars, precum și benzina, cari sunt atât de trebuincioase uzinelor electrice, nu se pot căpăta decât numai din România, deoarece ce izvoarele de gaz din Austro-Ungaria sunt totmai pe locul unde se dau luptele. A fost însă un frumos act din partea României, că a îngăduit pentru populația săracă a Bucovinei din apropierea graniței României să se poată trece făină în cantități de câte 10 kilograme.

De bucurie își botează copiii cu nume de împărați. Un glotaș mobilizat, care pe câmpul de bătaie face slujba de bucătar, a primit vestea de acasă, că nevasta lui a născut trei copii. Voi-nicul glotaș, în bucuria sa, a scris înapoi nevastăii că-i mulțumește de cinste și că ar vrea ca copii lui să fie botezați cu numele împăraților: pe cel dintâi Francisc, pe al doilea Iosif și pe al treilea Vilhelm. Sărmanul om, cine-i mai fericit ca el...

Pe lângă cătane mai luptă și lupii. Marea gazetă engleză »Daily Mail« aduce știrea dela corespondentul său de pe câmpul de războiu din Rusia, că într'o luptă sângeroasă dintre Germani și Ruși au luat parte și o mare haită de lupi. Aceștia, cum rățăceau flămânzi prin pădurile înghețate ale Rusiei, au fost atrași de mirosul sângelui proaspăt și au năvălit în câmpul de luptă rupând și sfășind pe acei cari nu s'au mai putut apăra.

Cumpărarea de cereale pentru miliție nu se poate face, — după cum anunță comisarul guvernial Betegh, pe baza unui ordin al ministrului de agricultură, — decât în cantități mai mari. De aceea e de lipsă ca producții mici să se întovărășească mai mulți laolaltă și să facă ofert comun. Cu cumpărarea în Transilvania a fost însărcinată din partea ministerului expositura din Cluj (m. kir. földmívelésügyi-miniszteri kirendeltség Kolozsvár), unde sunt a se trimite și ofertele. Ministrul de agricultură a însărcinat Reuniunea economilor săcui din Murăș-Oșorheiu (Marosvásárhely) cu o liferare m i mare; cantități mai mici de pe la economi singuratici sunt a se oferi aci.

Târgul de vite, care era să se țină la Mercuria în 9, 10 și 11 Noemvrie n. c. nu va avea loc, dar târgul de săptămână pentru vite se ține.

La biroul de informații al Crucii roșii din Sibiu au dăruit câte 1 coroană Nicolae Rimboiu și Dionisie Sandu din Sâmbăta de sus.

Aviz.

Celor ce doresc le trimitem și ediții speciale din »Foaia Poporului«, care cuprinde telegramele ce sosesc zilnic asupra mersului războiului. Aceste ediții le scoatem de două sau de trei ori pe săptămână, și costă fiecare ediție 8 bani. Cine dorește a le avea, să trimită cel puțin suma de 1 coroană, pentru care va primi atâtea ediții, cât ajunge banii. Se pot întovărăși și mai mulți laolaltă, ca să le capete cu toții sub o adresă.

În săptămâna aceasta am trimis o ediție specială.

Știri diferite.

Din București să vestește, că studenții universitari au aranjat Luni demonstrațiuni înaintea localului gazetei »Ziua«, care tipărește comunicatele de războiu germane și austro-ungare. Tipografia a fost ruinată, iar mai mulți lucrători și proprietarul tipografiei greu răniți. Guvernul a luat energice măsuri pentru înlăturarea la astfel de demonstrațiuni.

— Ambasadorul Rusiei la Constantinopol, Giers, care după plecarea din Constantinopol s'a oprit câteva zile la București, a fost primit Marți în audiență de Regele Ferdinand al României.

— O știre sosită din Rotterdam (Olanda) anunță, că, dupăcum scrie foaia engleză »London News«, Belgia, Iaponia, Serbia și Muntenegru s'au declarat în stare de războiu față de Turcia.

— Consulul englez din Novorosisk (oraș rusesc pe coastele Mării Negre) anunță, că Sâmbătă două crucișătoare turcești au bombardat portul orașului Vasul englez »Friedrka« a fost scufundat. Numeroase case și fabrici au ajuns în flăcări. Pagubele se urcă la patru milioane.

— Toți cetățenii turci vor fi expulsați (scoși) din Rusia.

— Un ucuz dat de Țarul Rusiei în 26 Octomvrie chiamă studențimea din Petersburg la serviciul militar. Studenții au să între de grabă în școlile militare, iar după patru luni vor fi înaintați la rangul de ofițeri.

— Dupăcum scriu unele ziare, infanteria franceză întrebuințează în luptele de acum un fel de scuturi (acoperitoare, scutitoare) împotriva gloanțelor de pușcă. Acest mijloc de apărare este introdus și în armata rusească.

Extrase din scrisori de pe câmpul de războiu.

De pe câmpul de războiu primim zilnic scrisori dela prietenii, abonații și cetitorii acestei foi. Din acele scrisori ne putem închipui viața ce o duc bieții feciori prin câmpiile Galității din cauza frigului și a neodihnei. Multe suferințe îndură omul pe câmpul de luptă, încât de multe ori slova nu-i în stare să ne spuie nici pe-o parte năcazurile și suferințele de-acolo. Pe acei feciori, pe cari soarta îi va aduce iar în mijlocul nostru, să-i respătim ca pe adevărați eroi cari au îndurat atâtea suferinți și necazuri pentru țară. În cele următoare lăsăm să urmeze unele extrase din scrisorile trimise:

I.

După ce am trecut din nou Carpații, fugărind pe dușman, vă scriu că suntem sănătoși și stăm bine. Ne apropiem de ei și vrem să-i mâncăm. Se luptă feciorii ca smei și de multe ori ca să uite de dorul mâncării se reped asupra Rașilor ca șoimii. Bubuiturile tunurilor nu ne mai sperie, de multe ori facem și glume când vr'o ghiulea îndrăcită să sparge departe de noi. Cu drag: medicinist I. C.

II.

Domnule redactor! În aceste puține rânduri vreau să vă împărtășesc și Dvoastră pățaniile, cari le-am îndurat prin câmpiile Galității. În săptămânile prime după plecarea noastră am umblat mai mult din păduri în păduri, căci puține atacuri s'au dat. În drumul nostru tina și băltoacele nu se mai sfârșeau; intram prin mocirlă până la genunchi și de multeori cu mare greutate ne puteam scoate picioarele din afuristele mocirle. Mai aveam noroc când întâlneam cai morți în drum, cari ne servea de punte prin mocirlele acele. Se întâmplă se dăm peste șanțuri pline cu apă deasupra cărora pluteau stărvuri de oameni morți și rămășițe de mondure, iar dacă șanțul eră lat trebuia să intrăm în apă și să-l trecem. În săptămânile acele am răbdat chinurile iadului. Nu ne puteam întâlni cu cugna, iar mâncare la noi n'aveam nici o picătură. Când se întâmplă să dăm peste cucuruz ne repeziam ca lupii și mâncam cucuruz nefiert ca pe cine

știe ce bunătate. Mai târziu ne-a oprit și dela asta, deoarece-ce se bolnăvise mulți de un fel de boală de stomac, care sămănă cu holera și mureau feciorii cu grămada. Atâta eram de chinuiți de rugam pe Dumnezeu să ne scoată odată pe Rus în cale, să ne batem și să gătam odată cu amarăta de viață.

Un abonat dus în bătaie.

III.

Valea plângerii, Octomvrie 1914.

Eu fi pui așa numele locului de unde scriu, deoarece-ce numele cel adevărat nu e iertat să-l scriem. Dar numele de mai sus, din nenocire, e destul de adevărat.

Înainte de a începe lupta, în care m'a rănit și pe mine, am mers aproape vr'o trei zile prin miriști și prin păduri, încât credeam că am rătăcit calea. A treia zi auzim din depărtare ghiulele (bombele) de tun cum trozneau spărgându-se și am înțeles din asta că nu mai avem mult până când să dăm față cu muscalu. Ne-am dus noi, cam cu grije, înainte, căutându-ne niște adăposturi bune, de unde să putem ținea focu. În clipele acele toți par'că erau stăpâniți de fiorul morții și fiecare înaintă tăcut, rugând pe Dumnezeu să-i ajute... N'am ajuns bine unde am vrut s'ajungem și o ploaie de gloanțe a început să improaște asupra noastră. După asta au început și tunurile să bubuiască atât pe cumplit, încât ne luasem orice nădejde. Cădeau gloanțele cum cade grindina când pustiește sămănăturile. Tunurile urlau, puștile țipau și țiuiau mai cumplit ca toți dracii din fundul iadului, iar noi înaintam tăcuți spre a ne apuca întăriturile. Nu știu câți vor fi ajuns la întărituri, destul că pe mine m'a lovit două gloanțe dușmane în picior și de durere deabiă m'am mai putut țări într'un șanț, unde am căzut în neștre. Când m'am deșdeptat eram într'o căruță de saniteți, care mă ducea în spitalul din H... Acum mulțămesc lui Dumnezeu, că rănile nu mă mai dor așa tare și poate peste câteva zile ne va duce în alt spital din S. N. Râmân de binevoitor: *I. P. din Cenade.*

Doine cătânești.

I

Frunză verde de săcară,
Galiție țară amară,
Mulți voinici se luptă 'n tine, —
Pușini se întorc cu bine.
Foicică de pe baltă
Merg feciorii să se bată
Cu Muscalu, bată-l vina,
Care ne-a furat hodina.

Frunzuliță rămurea,
Ajunși în Galiția,
Patru zile ne-am tot dus
Fără să găsim vr'un Rus;

Și-apoi încă-o săptămână
N'am lăsat pușca din mână,
Ne-am tot dus, și zi și noapte,
Blăstămând a noastră soarte.

După ce-am intrat în foc,
Veneau gloanțele potop,
Dar și noi pușcam într'una
Cătră Ruși, bate-i-ar ciurma;
Cădeau Rușii cu grămada,
Cum cade iarna zăpada.

Și sburau în aer plumbii,
Par' c'ar fi sburat porumbii,
Iară tunul crant urla
Când arunca vr'o ghiulea.

Însă cum pușcam cu zor
Imi vine un glonț în picior
De m'aruncă 'ntr'un răzor
Și zăceam rănit în sânge
Și n'avea cine mă plânge.

Frunză verde de trifoi
Vai ș'amar feciori de noi,
Toți am mers flori înflorite
Și ne 'ntoarcem veștezite.

Culese de răniiți:

*Maxim Sechea din Biertan
și Ioan Barbu din Buză.*

II

Frunză verde leuștean,
Bată l Dumnezeu Muscan,
Că îi mare și pogan,
De nu-l poți răzbi un an.
Floriceică de pe cale,
Dela Stanislau la vale,
S'a încins luptă turbată,
Cum n'a fost în lumea toată.

Luptam alături de moarte,
Prin riuri de gloanțe aspre;
Însă un glonte turbat,
Prin mâna dreaptă a intrat
Și în durerea păgână
Imi căzu pușca din mână.

Foicică de cicoare,
Rama, Doamne, rău mă doare
Și mi-e neagă inima
C'am rămas schilav așa.

Frunză verde de bujor
Sunt culese de-un fecior,

Frunză verde leuștean
De infanterist Orzan,
din Nadășul săsesc.

III.

Frunză verde vioarele,
Pune-ți frate mâna 'n șele,
Să tragem una de jele;
Să răsune vâlceaua,
Să ne-audă mândruța
Și săraca măicuța.

Foicică de pe spini,
Măicuță, ne de suspini?
C'om veni ca mâni', poimâni,
Slabi la față și bătrâni!?

Frunză verde de săcară,
Îi poruncă mare 'n țară:
Ca pe Rus să-l dăm afară,
Că ne-o cutropit hotaru,
Arză-l focu și amar.

Culese de corporalul *N. Căpriță*
din Seliștat, rănit în spitalul
din Budapesta.

Din America.

Foaie verde de pelin,
Rău e, zău, să fii străin;
Fără mamă, fără tată,
Intr'o lume 'ndepărtată;
Departa de țara mea, —
Toțmai în America.

Dare-ar maica precesta
Să n'ajungeți urma mea,
Nice cărările mele,
Oă-i destul cu a mea jele;
Și mi-e liniștea pe foc,
De n'am stare și n'am loc.

Culese de *Virgil Fuciu*,
Cleveland Ohio.

**Poșta Redacției
și a Administrației.**

Spre știre. Nesosindu-ne la timp chipul comandat pentru numărul de față, am fost siliți a țipări foaia fără chip.

Abonatul 4752. De aici foaia merge regulat. Am trimis din nou Nr. 42. Asupra celeilalte cauze scrie-ne mai lămurit ce și cum.

Un abonat, *București*. Am primit cartea postală a D-Tale, care ne a surprins foarte tare, fiindcă în câteva cuvinte ți-ai spus părerea așa de frumos. Asupra celor scrise aveți toată dreptatea.

Dela primăria comunei Szebengálos.

Nr. 756/1914 1969
Edict de licitație.

Din partea subsemnatei primării comunale se publică, că comuna Szebengálos (Galeș) în 15 Noemvrie 1914 st. n., la orele 10 a. m., dă în arândă **cârcima comunală și pavilionul comunal pentru joc** pe un interval de 3 ani, eventual 1 an, și anume începând din 1 Ianuarie 1915 până inclusive în 31 Decemvrie 1917, respective 31 Decemvrie 1915.

Prețul strigării e 1283 coroane, vadiu 10%, dela prețul strigării. Condițiunile mai de aproape se pot pr vi la cancelaria comunală în orele oficioase.

Dat în Szebengálos la 26 Octomvrie 1914.

Primăria comunală.

Ioan B. Stănilă Batuca
primar. not. com.

Nr. 1331/914 1670

Publicațiune.

Comuna Mohu exarândează prin licitațiune publică, ce se va ținea în 22 Noemvrie s. c., la 2 ore p. m., în cancelaria comunală, **moara cu 3 petri pe timp de 3 ani.**

Prețul strigării 2000 coroane. Oferte în scris provăzute cu vadiu de 10%, să primesc.

Condițiunile de licitare se pot vedea în cancelaria comunală.

Mohu, în 29 Octomvrie 1914
Primăria comunală.

Publicațiune.

Arândarea pășunatului de iarnă pentru oi pe iocul numit „Fettendorf” (Fetia) se dă **Duminecă în 15 Noemvrie n. c.**, la 2 ore după amezzi, în cancelaria comunală din loc.

Biertan (Berethalom), 1 Nov. 1914
Primăria comunală.

Un intravilan

potrivit a zidi pe el o casă, la poziție bună în **Sibiu**, aproape de centrul orașului, se vinde din mână liberă, fără nici o sarcină. Informații se pot primi dela Administrația „Foi Poporului”.

Casă de închiriat.

O casă cu curte, constătătoare din 2 odăi, șură, 2 grajduri, 2 pivnițe, coșer, grădină de legumi, fântână, sunt de închiriat. Casa se află în **Sibiu, Wachsmanngasse Nr. 48** Condițiunile mai de aproape se pot afla la Simion Ienciu în Slimnic Nr. 636. 1967

O femeie văduvă

în vârstă de 46 ani, sănătoasă, harnică și de omenie, caută aplicare în vre-o casă, ca îngrijitoare de copii, ca bucătăreasă, ca econoamă, ori servitoare. (A se adresa la administrația acestei foi sub literele A. T.).

Mape de vânzare.

Mapa Europei K 1.20
„ Rusiei cu Galiția 1.20
„ Franței cu Belgia 1.20
Se află de vânzare la

Administrația „Foi Poporului”

Pentru porto recomandat este a se adăuga 35 bani deosebit.

Anecdote
de
Teodor V. Borza
Prețul 80 bani.
Se pot procura dela
Administrația
Foaia Poporului

Un văduv

de 37 ani, tată la 3 copii mici, cu o posesiune în preț de 30.000 coroane, pe această cale își caută o soție (fată sau văduvă) dela 25-40 ani cu inimă nobilă, care să-i fie dragă economia dela sat, să aibă o zestre de vre-o 5-10 mii de coroane, care i-să asigurează prin intabularea locului de jumătate. Cerșorile sunt a se adresa la administrația foii, de unde se vor trimite respectivului. Spesele de porto sunt a se adauge.

Schimbare de prăvălie.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștința Onoratului public, că mi-am schimbat prăvălia de coloniale și făruri din Piața mică Nr. 1 în **Piața Huet Nr. 13.**

Exprimându-mi cu această ocaziune deosebita mulțumită onorațiilor mușterii, pentru bunavoință și încrederea cu care m'au onorat rog totodată a mă sprijini și în noul local, nizuindu-mă a servi onorații mușterii cu marfa de cea mai bună calitate, pe lângă prețurile cele mai moderate.

Cu toată stima

E. Elias

Sibiu, Piața Huet Nr. 13.

Croitorie modernă pentru dame.

Prin aceasta îmi permit a aduce la cunoștință, că reîntorcându-mă dela Viena, lucrez haine pentru dame după ultima modă și în timpul cel mai scurt. Subscrisa am petrecut doi ani de zile la Viena, unde am lucrat în saloanele cele mai mari și unde mi-am câștigat cele mai bune cunoștințe în croitorie.

Grete Wanyoreck

Sibiu, Pempflingergasse 20.

Un cârcimar

care poate depune și cauțiune se caută momentan. Adresa se află la administrația foii.

Moșie de arândat sau de vânzare.

In comuna Buia, lângă Seica-mare, se află momentan de dat în arândă sau de vânzare o moșie domnească de 120 gălețe pământ arător și fânaș, indeosebi luțernă și trifoiu, foarte potrivit pentru pășunat de oi sau alte vite. De moșie se țin și casele domnești împreună cu toate apartamentele necesare la o economie. A se adresa la proprietar în Sibiu, strada Podului (Brückengasse) Nr. 14-16.

Ludovic Ferencz

croitor de bărbați
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului
cele mai noue stoffe de
toamnă și iarnă în mare
asortiment.

Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine de bărbați stoffe

indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquete și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardisiuri și „Raglam“, cari se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, imi permit a atrage deosebita atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — In cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitura cea mai nouă.

723

A XXXI-a reg. ungurească Loterie de binefacere a statului

pentru scopuri de binefacere.
Loteria conține 14885 câștiguri cu suma totală de 475.000 cor. cari se plătesc în bani gata.

câștig principal 200.000 cor în bani gata.

Mai departe		10 câștiguri à cor. 250		Kor.	2.500
1	Câștig principal	cu	Kor. 30.000	40	„ „ „ 200
1	„ „ „ „	„	20.000	100	„ „ „ 500
1	„ „ „ „	„	10.000	200	„ „ „ 100
1	„ „ „ „	„	5.000	2500	„ „ „ 50
5	câștiguri à 1000 cor	„	5.000	12000	„ „ „ 20
5	„ „ 500 „ „	„	2.500	14885	„ „ „ 10
				Total Kor. 475.000	

Tragerea va avea loc irevocabil în 9 Decembrie 1914.

Un los costă 4 coroane.

Lozuri se capătă: la direcția loteriei reg. în Budapesta (Hauptzollamt), la direcția loteriei austriacă în Viena, la oficiile de postă, dare, Vamă și sare, la stațiunile căilor ferate, trafici, zarafii, atât în ungaria cât și în țările austriace. — La cerere se trimit planuri gratis și franco.

Direcția loteriei reg. ung.

Banca generală de asigurare mutuală

„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)
recomandă încheierea de

asigurări pe viață in cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3%.

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig. Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capăt.

Asigurări de foc deasemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest institut:

Pagube de incendiu	K	5.755.858-27
Capitale asigurate pe viață		5.635.828-12
In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață		12.067.702-
vania la 31 Dec. 1913 / asig. de foc		144.436.368-
Capital de fondare și rezerve		2.696.458-

Informațiuni și prespecte sã dau în orice moment gratuit la Direcțiunea și la toate agenturile. Persoane pricepute la afaceri de asigurare (achizitori) cari au legături bune la orage și în provincie, sã primesc în serviciu totdeauna la cele mai favorabile condițiuni.

Berea de Steinbruch alui Dreher

e cea mai bună și cea mai nutritoare beaură
Se capătă peste tot locul. Atenție la vigneta!

Depozit principal la

M. Samuel Rubinstein

SIBIU.

1867

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Acasă berea e cunoscută și se bea cu plăcere de toți cari cunosc. Atât în orașe cât și la sate.

Că berea se va recunoaște foarte ușor se poate vedea și de acolo, că em-părătorii se vor înalțura meron sã sã

Material pentru edificat

Traverse — Papă de acoperit — Plac de izolat — Cement — Gips — Impletituri de drot — Drot de îngrădit cu ghiampi — Impletituri de trestie pentru stucatură — Socouri din fier covăcit și vărsate — Căhăli etc. etc.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

MOBILE

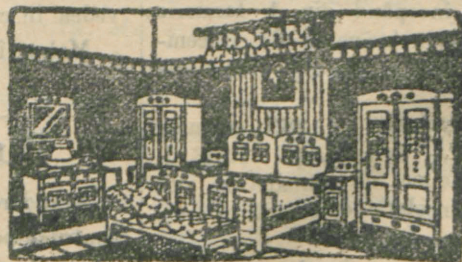
Incerte solid și conștiențos

se pot comanda la
EMIL PETRUȚIU
Fabrică de mobilă

SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sării 37

Specializat în:
mobile de tot felul pentru cinerii noi căsătorii, mobiliari de hoteluri, vile, instituta, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr. 47
cu legătură în com. telegr.

Atelier propriu de tapiserie
Se lucrează după planuri artistice